Öğretmen konuşmacı notları

Lisede Grup Kararına Katılmak: Fikrini Söylemek ve Karşı Görüşü Dinlemek
9–12. sınıflar için yaklaşık 30 dakika. Bu notlar 14 slaytlık sunuma eşlik eder.

1 Grup kararına katılmak

0–1 dakika. Öğrencilere afiş tasarlama konusunda birlikte karar vereceklerini söyleyin. Gerçek bir sınıf anlaşmazlığı açmayın. Konuşmak istemeyenler yazılı öneri verebilir. Amaç herkesin aynı fikri seçmesi değil, önerisini açıklayabilmesi ve başka bir öneriyi doğru anlayabilmesidir.

2 Bir karar konuşmasında yer almak

1–3 dakika. Atılganlığın CCI tanımıyla uyumlu iki yönünü açıklayın. Fotoğrafı savunan öğrencinin de aynı hakka sahip olduğunu belirtin. Ses yüksekliği, göz teması veya oyunculuk puanlanmayacak. Sözlü ifade yerine yazılı öneri de kabul edilir.

3 Kulüp afişi için karar

3–5 dakika. Önce hangi tasarımın güzel olduğunu sormayın. Kimin görüşünün duyulmadığını ve hangi bilginin eksik kaldığını sorun. Sessizliğin onay, çekingenlik veya ilgisizlik anlamına geldiği varsayılmamalı. Kurgu adları gerçek öğrencilere eşleştirmeyin.

Sunumun devamı

4 Üç cümlenin konuşmaya etkisi

5–7 dakika. Cümleleri üç gönüllüye veya kendiniz seslendirin. İnsanları pasif/agresif diye etiketlemek yerine yalnız bu cümlelerin konuşmayı nasıl etkilediğini tartışın. İlk cümle bazen gerçek bir kabul olabilir; öğrencinin niyeti tek sözden çıkarılamaz.

5 Öneriyi gerekçelendirmek

7–9 dakika. Öğrenciler bir öneri ve çünkü ile başlayan gerekçe yazsın. “Daha güzel” gibi genel bir yargıda neyi kastettiğini sorun. Herkesin çizmek zorunda olmadığını, başlık veya düzenleme gibi başka katkılar da bulunabileceğini açıklayın.

6 Karşı görüşü doğru duymak

9–11 dakika. İki repliği okuyun. Deniz karşı görüşü kabul etmek zorunda kalmadan onu doğru duyuyor. Öğrenciler “Seni anlıyorum ama” kalıbına mecbur değil. Duyduğu gerekçeyi doğru aktarabilmesi yeterli. Ali düzeltirse yeniden dinlenir.

Sunumun devamı

7 Üç kişilik konuşma provası

11–16 dakika. Üçlüleri kurup süreyi görünür tutun. Gözlemci kişiyi değerlendirmez, duyduğu cümleyi yazar. Bir öğrenci konuşmak istemezse yazılı katkı veya gözlem seçebilir. Tüm rollerin tam döngüsü için süre yetmiyorsa sonraki derste rol dönüşümü sürdürülür.

8 İki taslağı aynı ölçütle karşılaştırmak

16–19 dakika. Üç ölçütü kurgu grubun ortak işi üzerinden okuyun. Öğrenciler hangi bilgiyi kimin ve ne zaman öğreneceğini söylesin. Ölçütler bu afişe özgü önerilerdir. Her grup kararı için değişmez bir değerlendirme ölçeği gibi sunmayın.

9 Önerim seçilmediğinde

19–21 dakika. Bir önerinin seçilmemesi ile bir kişinin dışlanması arasındaki farkı konuşun. Çocuğu her karara koşulsuz uymaya zorlamayın. Katkı sınırları, okul kuralları ve güvenlik ayrı değerlendirilir. Karşı görüşün kayda geçirilmesi mümkündür.

Sunumun devamı

10 Söz hakkı ve güvenlik

21–23 dakika. Tehdidi öğrencinin daha iyi konuşmasıyla çözmesini beklemeyin. Gerçek bir bildirim gelirse sınıf önünde ayrıntı istemeden özel ve uygun bir görüşme planlayın. Destek alınacak yetişkinin okulunuzdaki gerçek rolünü belirtin.

11 Yeni bir karar durumu

23–26 dakika. İkililer bir dakika düşünür, bir dakika yazar, bir dakika gönüllü yanıt dinlenir. Cevapların aynı olması gerekmez. Hazırlık süresi, sahne ekipmanı veya herkesin katılım tercihi gibi gerçek sınırlara bağlanan gerekçeleri örnek olarak değerlendirin.

12 Bir örnek yanıtı değerlendirmek

26–28 dakika. Önce öğrencilerin yanıtlarını alın, sonra bu slaydı açın. Örneği tek doğru çözüm diye göstermeyin. Bir gerekçe ve gerçek bir sorunun varlığını kontrol edin. İkna olmayı veya çoğunluğa katılmayı başarı koşulu yapmayın.

Sunumun devamı

13 Bir sonraki grup çalışmam

28–30 dakika. Notlar öğrencide kalabilir. Gönüllü bir örnek alıp kapatın. Sonraki grup işinde aynı alanlara dönün. Hangi cümlenin kullanıldığını gözleyin; kişilik, atılganlık veya ikna puanı üretmeyin.

14 Kaynaklar

Kaynakları ders öncesinde okuyun. Atılgan iletişimde düşünceyi açıkça söylemek ve karşıdakinin haklarını gözetmek birlikte ele alınır. Manisa yerel hedef duyurusu bu dersin dönemsel bağlamıdır. Diyalogları sınıfın kullandığı sözcüklere göre uyarlayabilirsiniz.

Kaynaklar

Manisa İl Millî Eğitim Müdürlüğü (2026), Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yerel Hedefler
https://manisa.meb.gov.tr/www/2026-2027-egitim-ogretim-yili-rehberlik-ve-psikolojik-danisma-hizmetleri-yerel-hedefler/icerik/7333/

Centre for Clinical Interventions (2019), Assertiveness
https://www.cci.health.wa.gov.au/en/Resources/Looking-After-Yourself/Assertiveness